

או בהמה, ולכן חייבים להחמיר ולכסות את דמו⁽⁴⁾.

ואין שוחטין אותו, את הכוי, **ביום טוב** כיון שביום טוב אין מכסין את דמו, כמבואר בסמוך, ולכן אין לשוחטו לכתחילה כדי שלא לבטל מצות כיסוי הדם המחויבת בכוי

מספק, כאמור לעיל⁽⁵⁾.
ואם שחטו את הכוי ביום טוב — **אין מכסין את דמו** באותו היום, מפני שיש בטלטול העפר לצורך כסוי הדם משום חילול יום טוב, ואין לחלל יום טוב לצורך כיסוי דמו, שאין מצוותו אלא מחמת הספק⁽⁶⁾.

וסבר שגם למסקנת הסוגיא טעם האיסור משום חילול יו"ט.

והרשב"א [בתוה"ד א א] הוכיח מכאן שאם אין לו עפר אסור לשחוט, וכן נפסק בשו"ע [כח כא]. וראה להלן [פח, ב] באיזה אופן נחשב שאין עפר.

6. **בביאור הגר"א** [סק"ב] כתב שמכאן מקור הדין שאין הכיסוי מעכב בשחיטה, וכמו שפירש"י [ביצה ח סע"ב] שאינו מעכב בשמחת יו"ט כי אין הבשר נאסר באכילה משום שלא כיסה את הדם.

ובגליון מהרש"א לשו"ע [שם, כא] הקשה למה אסור לשחוט במקום שאינו יכול לקיים כיסוי הדם, והלא מצינו במרדכי [ציצית, תתקמד] שמוותר בשבת ללבוש בגד של ד' כנפות בלא ציצית כיון שאנוס הוא על הציצית, [ולא נאמר בתורה שלא ילבשנו בלא ציצית, אלא רק חיוב להטיל ציצית וכשהוא אנוס פטור], והוא הדין בכיסוי שלא נאסרה השחיטה אלא נצטווה על כיסוי.

ובאבי עזרי [שם] כתב כי לשיטת הראשונים שכיסוי הוא גמר שחיטה, אף שאינו מעכב בהיתר הבשר, אין לשחוט כי אינו יכול לקיים את השחיטה בתיקונה. וכבר רמז לכך בגליון מהרש"א שציין לדברי הרמ"א שסבר כהרא"ש.

ובעונג יו"ט [סי' א] חילק, שבציצית גם אם לא ילבש את הבגד בשבת נמצא שאינו מקיים את המצוה היום, ולמחר הוא קיום אחר, ולפיכך

4. **הרא"ש** [סי' א'] הביא שרבינו יונה אמר שצריך לברך על כיסוי דם כוי, וראיתו ממה שאמרו [שבת כג, א] שאין מברכין על דמאי משום שהוא ספק דרבנן, ומשמע שעל ספק דאורייתא ככוי מברכין, וכן הביא הטור בשם **בעל העיטור**. ודחה הרא"ש שטעם זה רק מבאר למה אין מברכין על מצוה דרבנן זו כשאר מצוות דרבנן, כי לא תקנוה אלא מספק, אבל מצוה שעושה מספק אפילו היא דאורייתא יתכן שאין מברך עליה, כדי שלא יעבור מספק על "לא תשא". וכן נפסק בשו"ע שאין מברכים.

5. **רש"י** פירש שאין שוחטין כוי ביו"ט שמא טעון כיסוי, ומספק לא מחללין יו"ט אם שחטו. וכוונתו למבואר בביצה [ח, ב] שעפר הכיסוי הוא מוקצה, וכמו שאמרו שם שדעתו להכין אפר לכיסוי חיה ודאי ואין דעתו לספק. ולכאורה תמוה אם ניתן לכיסוי למה לא ישתמש בו לכל צרכו, ואם הוא ודאי מוקצה לספק הרי גם לודאי יחשב מוקצה, וראה שמירת שבת כהלכתה [כא, כ] שדימה דין זה לעצים העומדים להסקה שאינם נחשבים לא אוכל ולא כלי כי תשמישן לפעם אחת.

והגרעק"א העיר שפירוש רש"י אינו כמסקנת הסוגיא בביצה שגזרו בכוי משום התרת חלבו, וכן נפסק בשו"ע [או"ח תצח, יח] שאפילו באופן שאין חילול יו"ט אין מכסין. אך **הרא"ה** [כאן ובביצה ובבדק הבית, שם] נקט שאם יש אפר מוכן ואין חילול יו"ט יכול לכסות,